

Huvudman

Sundsvalls kommun
sundsvalls.kommun@sundsvall.se

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Gångvikens skola i Sundsvalls kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Sundsvalls kommun att senast den **19 april 2024** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande särskilt stöd samt studiero och disciplinära åtgärder. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Sundsvalls kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Sundsvalls kommun ska vidta följande åtgärder

Särskilt stöd

1. Huvudmannen ska se till att rektorn vid minst ett tillfälle innan den 19 april 2024 informerar samtliga lärare och övrig skolpersonal om skollagens bestämmelser om särskilt stöd och när personal ska anmäla till rektorn att en elev kan vara i behov av särskilt stöd. Huvudmannen ska dokumentera skriftligt när och hur informationen har förmedlats. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (2 kap. 34 § andra stycket samt 3 kap. 7 och 9 §§ skollagen).

2. För varje anmälan om behov av särskilt stöd som inkommer till rektorn ska rektorn se till att starta en utredning. Rektorn ska dokumentera hur många sådana anmälningar som inkommit till rektorn under perioden den 26 januari 2024 till den 19 april 2024 samt vilket datum utredning har startats för respektive elev. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (3 kap. 7 § skollagen).
3. Rektorn ska se till att starta utredningar avseende behovet av särskilt stöd för eleverna 4 och 24 (elevförteckning aktbilaga 9). Rektorn ska dokumentera vilket datum en utredning har startats för respektive elev. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (3 kap. 7 § skollagen).
4. Se till att samtliga elever som ges enskild undervisning eller är placerade i särskild undervisningsgrupp har beslut om åtgärdsprogram och beslut om enskild undervisning eller undervisning i särskild undervisningsgrupp. Besluten ska fattas av skolans rektor. Huvudmannen ska i samband med sin redovisning av vidtagna åtgärder inkomma med samtliga beslut om åtgärdsprogram och särskilt stöd i form av enskild undervisning respektive undervisning i särskild undervisningsgrupp som fattas under perioden den 26 januari 2024 till den 19 april 2024 (3 kap. 9 och 11 §§ skollagen).
5. Se till att samtliga elever som har åtgärdsprogram får särskilt stöd på det sätt och i den omfattning som framgår av elevernas åtgärdsprogram samt se till att deras åtgärdsprogram följs upp och utvärderas vid angivna datum. Huvudmannen ska i samband med sin redovisning av vidtagna åtgärder inkomma med de fem senast upprättade åtgärdsprogrammen i förhållande till redovisningsdatum samt en redogörelse kring vilket särskilt stöd som respektive elev erhållit under perioden den 26 januari 2024 till den 19 april 2024 (3 kap. 9 och 10 §§ skollagen).

Studiero och disciplinära åtgärder

1. Huvudmannen ska se till att rektorn vid minst ett tillfälle innan den 19 april 2024 informerar samtliga lärare och övrig skolpersonal om skollagens bestämmelser som rör personalens befogenheter att agera för att tillförsäkra eleverna studiero samt hur disciplinära åtgärder kan och får användas. Huvudmannen ska i samband med sin redovisning av vidtagna åtgärder inkomma med en redogörelse över när och på vilket sätt informationen förmedlats (2 kap. 34 § och 5 kap. 6 § skollagen).

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Sundsvalls kommun en anmärkning avseende brister rörande anmälningsskyldigheten till rektor vid uppgifter om kränkande behandling samt tillgång till elevhälsa. Sundsvalls kommun ska senast den **19 april 2024** vidta de åtgärder som

huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser skolans arbete med extra anpassningar samt verksamhetens plan mot kränkande behandling.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se eller per post till Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2023:8279) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån uppgifter om eventuella missförhållanden hösten 2023 inlett en tillsyn av Gångvikens skola i Sundsvalls kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Gångvikens skola följer gällande bestämmelser om extra anpassningar, särskilt stöd, tillgång till elevhälsa, trygghet, studiero (inkluderat ordningsregler, att utreda ordningsstörande beteende och disciplinära åtgärder), åtgärder mot kränkande behandling samt skyldigheten att upprätta en plan mot kränkande behandling.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever och lärare den 7-8 november 2023 samt digitala intervjuer med personal i elevhälsan och rektorer den 14 respektive den 16 november 2023. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat aktuella åtgärdsprogram och underliggande utredningar om särskilt stöd, skolans ordningsregler samt verksamhetens plan mot kränkande behandling för innevarande läsår och läsåren 2021/2022 och 2022/2023. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet och ytterligare skriftväxling har ägt rum.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar enligt 2 kap. 8 § skollagen för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar. Vidare ska huvudmannen enligt 4 kap. 7 § skollagen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten.

I de fall Skolinspektionen refererar till enskilda elever benämns de med siffror enligt den elevförteckning (aktbilaga 9) som myndigheten har sammanställt. Elevförteckningen har kommunicerats med huvudmannen.

Föreläggande

Särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Anmäla och utreda elevers stödbehov

I intervju med lärare uppger två lärare att de inte vet vad som händer när de uppmärksammar att extra anpassningar inte är tillräckliga för en elev. Några lärare säger att de inte vet om det finns någon formell anmälningsblankett för att anmäla utredningsbehov av särskilt stöd. Vid behov av en utredning tar de kontakt med elevhälsan och lyfter eleven vid ett elevhälsoteammöte (EHT-möte). En lärare uppger att hen aldrig har fått någon introduktion i skolans rutiner kring att anmäla och utreda särskilt stöd.

Flera lärare uppger vidare att de anmäler behov av särskilt stöd, det vill säga att de lyfter elever till elevhälsan, men att inget händer. Enligt lärarna finns det ingen möjlighet för dem att få till stånd en utredning om särskilt stöd utan "det tar stopp i elevhälsan". Det är dessutom otydligt för flera av lärarna vad som utgör en anmälan om utredningsbehov av särskilt stöd, men när lärarna är tydliga med att de anser att en elev behöver utredas så får de till svar av elevhälsan att de själva ska göra en pedagogisk kartläggning av eleven. Vad som därefter händer vet de inte. Några lärare uppger att när en pedagogisk kartläggning har gjorts, så får läraren information av elevhälsan om ärendet går vidare till en utredning om särskilt stöd eller om det stannar vid en kartläggning. Flera lärare tror att det är den biträdande rektorn som fattar beslut om en utredning ska startas eller inte.

Personal i elevhälsan uppger att de tycker att rutinen för att anmäla utredningsbehov av särskilt stöd är tydlig. Elevhälsan har en pärm i vilken lärarna får skriva upp om de ska komma på EHT-möten och lyfta elever. En personal säger att lärarna nog känner till rutinen men att många vill ha en snabb lösning. Lärare "haffar" därför personal i elevhälsan i korridoren och berättar om problematiska elever istället för att göra en anmälan till elevhälsoteamet.

På frågan om det är tydligt för personalen vad som utgör en anmälan om utredningsbehov av särskilt stöd uppger rektorn att hen tänker att arbetsgången som finns inte är tillräckligt känd på skolan, men att arbetsgången finns beskriven i elevhälsoplanen. Det finns en blankett att använda, men den frångås och lärare pratar istället direkt med representanter ur elevhälsan. Enligt rektorn behöver personalen i elevhälsoteamet, inklusive rektorn själv och den biträdande rektorn, säkerställa att blanketten används och att lärare tydligt beskriver de problem och behov som en elev har.

Eleverna 1, 2 och 4 har enligt lärare lyfts till elevhälsan. Lärare uppger att elev 1 vill sitta avskilt, att elev 2 inte har fungerande anpassningar samt att elev 4 behöver mer stöd på sikt. Enligt personal i elevhälsan har eleverna 1 och 2 lyfts utifrån behovet av mer personal, och inte utifrån behovet av utredningar om särskilt stöd, och elev 4 har lyfts utifrån elevens utmanande beteende. Huvudmannen uppger i ett kompletterande yttrande den 18 december att eleverna 1 och 2 har anmälts för utredningsbehov av särskilt stöd till rektorn den 25 oktober 2023 samt att utredningar påbörjats under vecka 48 och slutförts under vecka 50.

Lärare uppger vidare att elev 24 skulle behöva särskilt stöd. En lärare säger att hen har lyft eleven till elevhälsoteamet. Enligt personal i elevhälsan är eleven inte anmäld för utredningsbehov av särskilt stöd, medan den biträdande rektorn uppger att skolan beslutat att starta en utredning av elevens behov av särskilt stöd. Vid frågor till huvudmannen om när utredningsbehovet anmälts till rektorn/elevhälsan och ifall någon utredning initierats, uppger dock huvudmannen att varken rektorn eller den biträdande rektorn kommer ihåg att de nämnt eleven i intervju med Skolinspektionen.

Särskilt stöd och beslut om åtgärdsprogram

Lärare uppger att när skolan har utrett behovet av särskilt stöd för en elev så fattas beslut antingen om att upprätta ett åtgärdsprogram eller beslut om att inte upprätta ett åtgärdsprogram. Som exempel på särskilt stöd som en elev kan erbjudas vid skolan nämner rektorn och den biträdande rektorn undervisning hos speciallärare samt undervisning i flexgruppen, en särskild undervisningsgrupp.

Den biträdande rektorn uppger att elev 4 periodvis har enskild undervisning och därför kan sägas erhålla särskilt stöd. Eleven har inget åtgärdsprogram.

En personal ur elevhälsan berättar att elev 6 har enskild undervisning med en resurs, men att eleven är med övriga elever på idrotten och slöjden. Enligt kompletterande information från skolans rektor den 20 november har skolan utrett elevens behov av särskilt stöd den 3 november 2022. Den utredningen visade att eleven inte hade behov av särskilt stöd. Huvudmannen uppger i ett kompletterande yttrande den 19 december att en ny utredning har påbörjats för eleven den 23 november och färdigställts under vecka 50. Skolan ser att eleven är i behov av särskilt stöd och åtgärdsprogram.

En lärare uppger att elev 9 nyligen flyttats till flexgruppen och att eleven enligt uppgift från den biträdande rektorn ska få undervisning där åtminstone fram till slutet av höstterminen 2023. Huvudmannen uppger i sitt kompletterande yttrande att eleven har anmälts för utredningsbehov av särskilt stöd den 8 november 2023 samt att en utredning har påbörjats under vecka 50.

Skolinspektionen har i samband med verksamhetsbesöket begärt att få ta del av aktuella åtgärdsprogram vid skolan samt underliggande utredningar av elevernas behov av särskilt stöd. Skolinspektionen har tagit del av åtgärdsprogram och utredningar för eleverna 7, 8, 10, 13, 14, 19-23 och 25. Åtgärdsprogrammen med

beslut om undervisning i särskild undervisningsgrupp för eleverna 7, 14, 19-23 och 25 har fattats av biträdande rektor.

I åtgärdsprogrammet för elev 23, daterat den 2 november 2023, står det att eleven ska få undervisning i flexgruppen. Personal i elevhälsan berättar i intervju med Skolinspektionen den 14 november att elev 23 precis har flyttats tillbaka till sin klass. Enligt rektorn och den biträdande rektorn har beslutet inte fattats inom ramen för elevens åtgärdsprogram utan utifrån perspektivet att få eleven att trivas i skolan.

I åtgärdsprogrammen för eleverna 10, 13 och 25 står det att eleverna ska ges särskilt stöd i form av stöd av speciallärare ett visst antal gånger per vecka. Lärare uppger dock att eleverna inte får stöd i enlighet med sina åtgärdsprogram, eftersom specialläraren ofta behöver rycka in och hjälpa till under andra lektioner. Vid fråga till personalen inom elevhälsan om de elever som enligt sina åtgärdsprogram ska ges särskilt stöd i form av tid med speciallärare får den insatsen, svarar personalen att "det ska de få". Samtidigt tillägger en personal att för elev 13 har något tillfälle med speciallärare kanske fallit bort någon gång.

Uppföljning och utvärdering av särskilda stödåtgärder

Enligt rektorn har skolan halkat efter med både utvärdering av och beslut om nya åtgärdsprogram. Rektor uppger att utvärderingar skulle ha gjorts i början av november men att de ännu inte har genomförts vid tidpunkten för Skolinspektionens intervju den 16 november och att det gäller för flera elever. Det har bland annat missats vad gäller eleverna 22 och 23.

Rättslig reglering

Enligt 2 kap. 34 § skollagen ska huvudmannen se till att personalen som har hand om utbildningen i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag ges möjligheter till kompetensutveckling. Huvudmannen ska se till att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet.

Av 3 kap. 7 § skollagen framgår bland annat att om det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppnås, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska rektorn se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att eleven är i behov av särskilt stöd ska eleven ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt.

Enligt 3 kap. 9 § skollagen ska ett åtgärdsprogram upprättas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av åtgärdsprogrammet ska behovet av särskilt stöd och hur det

ska tillgodoses framgå. Av åtgärdsprogrammet ska det även framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn och om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges i en annan elevgrupp eller enskilt enligt 11 § eller i form av anpassad studiegång enligt 3 kap. 12 § kan rektorn inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan. Om en utredning enligt 3 kap. 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till istället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas.

Enligt 3 kap. 10 § skollagen ska det särskilda stödet för en elev i grundskolan ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas.

Av 3 kap. 11 § skollagen framgår att om det finns särskilda skäl får ett beslut enligt 3 kap. 9 § för en elev i grundskolan innebära att särskilt stöd ska ges enskilt eller i en annan undervisningsgrupp (särskild undervisningsgrupp) än den som eleven normalt tillhör.

Av läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet framgår att alla som arbetar i skolan ska uppmärksamma och stödja elever i behov av extra anpassningar eller särskilt stöd. Härvid har rektorn ett särskilt ansvar för att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får den ledning och stimulans, de extra anpassningar eller det särskilda stöd samt den hjälp de behöver (Förordning om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (SKOLFS 2010:37), Lgr 22, 2.2 Kunskaper och 2.8 Rektorns ansvar).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med särskilt stöd. Skolinspektionen kan inledningsvis konstatera att samtliga lärare inte vet hur de ska gå tillväga för att anmäla utredningsbehov av särskilt stöd för en elev. Det framgår även att en utredning inte alltid inleds efter anmälan eller att det dröjer innan en utredning påbörjas, vilket till viss del beror på att det är otydligt vad som utgör en anmälan om utredningsbehov av särskilt stöd. För eleverna 1 och 2 har exempelvis utredningar påbörjats först en månad efter anmälan och för eleverna 4 och 24 har, såvitt framgår, några utredningar inte initierats efter anmälan.

Det framkommer vidare att det finns elever, eleverna 4, 6 och 9, som ges särskilt stöd i form av enskild undervisning och undervisning i särskild undervisningsgrupp trots att deras behov av särskilt stöd inte har utretts av skolan och trots att de inte har något beslut om särskilt stöd och åtgärdsprogram. Detta utgör en brist. Skolinspektionens utredning visar samtidigt att det finns elever som inte får det särskilda stöd som de enligt sina åtgärdsprogram ska ha, vilket också utgör en brist. Detta gäller åtminstone elev 23.

Skolinspektionen kan slutligen konstatera att det är en brist att planerade uppföljningar och utvärderingar av åtgärdsprogram inte alltid har genomförts.

Studiero och disciplinära åtgärder

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Både elever och lärare berättar i intervju att det ofta är stökigt på lektionerna. Vissa elever pratar mycket och lyssnar inte på läraren. Enligt en elev har eleverna "party" när läraren lämnar klassrummet. Elever berättar att de har fått svara på en enkät om tryggheten och studieron på skolan och såväl elever som lärare upplever att studieron ändå har blivit bättre i flera klasser.

Vid intervju med eleverna ger de exempel på ordningsregler som finns på skolan, bland annat att eleverna inte får använda sina mobiltelefoner på skolan, att de inte får ta med godis och kakor till skolan eller tugga tuggummi, att de inte får springa i korridorerna och att de inte får gå utanför skolområdet. Enligt de intervjuade eleverna har de inte fått vara med och ta fram ordningsreglerna.

Lärarna berättar att de på skolan har något som heter "Handen", som handlar om regler såsom att vara snäll, inte slåss, inte retas och att vuxna bestämmer. Dessa riktlinjer, som är en del av skolans ordningsregler, är uppsatta i klassrummen. En lärare säger att de ständigt har diskussioner med eleverna kring reglerna. Enligt lärarna går de igenom ordningsreglerna med eleverna vid höstterminens uppstart och vid tillfällen när något händer.

Skolinspektionen har tagit del av skolans ordningsregler. De regler som eleverna och lärarna har gett som exempel finns med bland de nedskrivna ordningsreglerna.

Enligt eleverna finns det elever på skolan som inte följer ordningsreglerna. De berättar att om en elev inte följer reglerna säger läraren till och då blir det oftast lugnt. Om eleven fortsatt stör går läraren ut och pratar med eleven eller har ett enskilt samtal med eleven efter skoldagens slut. Läraren eller rektorn brukar även ringa hem till elevens vårdnadshavare. Eleverna uppger att de inte vet vad som händer om elever återkommande stör eller uppträder olämpligt och känner inte till att skolan har någon konsekvenstrappa eller liknande. Några elever uppger att det aldrig har hänt att en elev har fått kvarsittning eller blivit utvisad, medan några andra elever säger att en stökig elev kan bli utskickad från klassrummet.

Enligt lärarna efterlevs ordningsreglerna av de flesta eleverna. Lärarna uppger att studieron varierar mellan klasserna och att det framför allt är en klass, där det går många elever med speciella behov, som är väldigt stökig och inte följer reglerna lika väl. Lärarna berättar dock att de elever som stört studieron mycket i den klassen nu har getts möjlighet till undervisning i ett grupprum, vilket förbättrat studieron.

På frågan om vad som händer om en elev upprepat stör studieron berättar en lärare att skolans rektor och biträdande rektor inte alltid är av samma åsikt och att det leder till otydliga budskap. Den biträdande rektorn anser, till skillnad från rektorn, att disciplinära åtgärder ska undvikas. Flera lärare har känt en stor frustration och sagt till den biträdande rektorn att de har tappat kontrollen, men utan att få någon respons. Lärarna berättar vidare att kommunen har en

konsekvenstrappa som ska användas när eleverna inte följer ordningsreglerna. Det första steget är att prata med eleven, sedan att kontakta vårdnadshavarna, prata med rektorn och så vidare. Lärarna uppger att det kan vara svårt att avgöra hur de ska gå vidare på trappan och att de inte vet vad som händer efter samtal med rektorn. Enligt en lärare ”står skolan och stampar på det området”. En annan lärare säger att pratet om konsekvenstrappan bara är prat och att det aldrig händer någonting. Läraren har elever som borde ha kommit upp i toppen av trappan, men där inget har hänt. Några lärare säger att disciplinära åtgärder aldrig diskuteras i relation till elever som upprepat stör ordningen, utan det som diskuteras är stöd. Lärare uppger dock att det finns fall där disciplinära åtgärder har använts. Det har exempelvis gjorts en utredning kring det ordningsstörande beteendet för elev 8. Hen har varit avstängd och är nu placerad i en kommunövergripande särskild undervisningsgrupp.

Enligt elevhälsan utreds behovet av särskilt stöd för elever som återkommande stör ordningen. De förklarar att personalen i sådana fall vill ta reda på om det är de pedagogiska utmaningarna som leder till det ordningsstörande beteendet. En personal säger att det inte är så vanligt att en utredning startas enbart utifrån att eleven stör i klassrummet, men att det händer när lärare och elevhälsan inte lyckas hitta anpassningar som möter elevens utmanande beteende.

På frågan till rektorerna om det finns några rutiner kring hur disciplinära åtgärder ska hanteras om de används uppger rektorn att området är en utmaning för skolan. Kommunen har en åtgärdstrappa, men skolan vill istället ha rutiner för att hantera oönskat beteende. Rektorn menar att personalen, innan de hamnar i disciplinära åtgärder, behöver se över hur ett beteende kan förebyggas på annat sätt.

Rättslig reglering

Enligt 2 kap. 34 § skollagen ska huvudmannen se till att personalen som har hand om utbildningen i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag ges möjligheter till kompetensutveckling. Huvudmannen ska se till att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet.

Enligt 5 kap. 5 § skollagen ska ordningsregler finnas för varje skolenhet. Ordningsreglerna och hur de följs ska regelbundet följas upp. Orsakerna till uppföljningens resultat ska analyseras. Ordningsreglerna ska utarbetas, följas upp och, vid behov, omarbetas under medverkan av eleverna.

Av 5 kap. 6 § skollagen framgår bland annat att personalen får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero, förutsatt att åtgärden står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter. Enligt de förutsättningar som anges i 5 kap. 7-23 §§ får det beslutas om utvisning ur undervisningslokalen, kvarsittning, tillfällig omplacering, tillfällig placering utanför den egna skolenheten, avstängning och

omhändertagande av föremål. Även sådana åtgärder får vidtas endast om de står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter.

Av 5 kap. 9-10 §§ skollagen följer att om en elev vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarligare förseelse ska rektorn se till att saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. Med utgångspunkt i vad som har framkommit vid en utredning enligt 5 kap. 9 § ska rektorn se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende.

I förarbetena anges att det är huvudmannen som ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet och studiero. I detta ingår att huvudmannen ska se till att rektorn har de förutsättningar som behövs för att bedriva ett sådant arbete. Huvudmannen måste bland annat se till att rektorn har de resurser som krävs för att trygghet och studiero ska kunna tillförsäkras alla elever. Vidare ska huvudmannen se till att den personal som har hand om utbildningen i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för ges möjligheter till kompetensutveckling och att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet (Prop. 2021/22:160 s. 229).

I förarbetena anges vidare att en viktig förutsättning för att kunna skapa trygghet och studiero i skolan är att elever, lärare och annan personal känner ett gemensamt ansvar och har respekt för varandra i skolan samt att skolan även involverar elevernas vårdnadshavare i arbetet med att skapa gemensamma utgångspunkter för en trygg skolmiljö. Det kräver ett aktivt värdegrundsarbete där grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling. Rutiner för att säkerställa samverkan och kommunikation mellan elever, lärare och annan personal är också centrala inslag i det förebyggande och långsiktiga arbetet. Rektorns skyldighet att se till att elevers behov av stöd utreds och att stödåtgärder kommer till stånd för elever i behov av stöd är självfallet även det en del i arbetet med att skapa en trygg och stimulerande studiemiljö för alla elever. Det finns dock situationer när de åtgärder som vidtagits i förebyggande syfte inte är tillräckliga och där disciplinära åtgärder behövs för att säkerställa en god studiemiljö (Prop. 2009/10:165 s. 320).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans förebyggande och åtgärdande arbete för att skapa studiero.

Skolinspektionen bedömer att det saknas kännedom om, eller samsyn kring, hur personal ska agera om någon elev upprepat bryter mot skolans ordningsregler. Både elever och personal vittnar om att det råder bristande studiero i flera klasser. Även om det framkommer att skolan har väl förankrade ordningsregler, så vet varken elever eller personal vad som händer om någon elev upprepat bryter mot skolans ordningsregler eller uppträder olämpligt. Skolinspektionen kan konstatera

att flera lärare efterfrågar åtgärder att ta till, samtidigt som rektorn och den biträdande rektorn vill arbeta förebyggande, med stöd till eleverna, och undvika disciplinära åtgärder. Att arbeta förebyggande är naturligtvis viktigt, men Skolinspektionen vill framhålla att det finns situationer när de åtgärder som vidtagits i förebyggande syfte inte är tillräckliga och där disciplinära åtgärder behövs för att säkerställa en god studiemiljö. Det är i sådana fall viktigt att det finns en samsyn kring vilka åtgärder som ska aktualiseras.

Skolinspektionen bedömer även att det saknas tillräcklig kännedom om personalens allmänna befogenheter att agera för att upprätthålla studiero samt hur disciplinära åtgärder ska hanteras om de används.

Val av ingripande

Skolinspektionen får enligt 26 kap. 10 § skollagen förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Sundsvalls kommuns verksamhet vid Gångvikens skola uppfyller inte författningarnas krav vad gäller särskilt stöd samt studiero och disciplinära åtgärder. Det finns därför skäl att förelägga Sundsvalls kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Anmärkning

Trygghet och åtgärder mot kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Förebyggande arbete för att skapa trygghet

Elever uppger i intervju att de emellanåt kan känna sig otrygga på skolan och att det finns vissa platser som är mindre trygga. Några elever nämner även specifika elever som de upplever som skrämmande och hotfulla. Enligt eleverna förekommer det ofta bråk på skolan och många elever skriker fula ord såsom "Håll käften". Några elever berättar att de har pratat om användningen av svärord i klassen och eleverna upplever att språket har blivit bättre efter det. Elever berättar vidare att det finns vuxna i korridorerna och ute på raster.

Lärarna uppger att det är i en årskurs som problemen är störst. Eleverna i den klassen upplevs vara otrygga och några av dem ställer även till det för elever i andra klasser under rasterna. Enligt lärare har elever i den årskursen ett gränslöst beteende och bryr sig inte om tillsägelser. De säger fula ord ändå, även till skolpersonalen. Lärare berättar att skolan, med stöd av kuratorn, har påbörjat ett språkbruksprojekt i syfte att förbättra språkbruket mellan eleverna. Skolan har även genomfört en trygghetsenkät och en trygghetsvandring i syfte att identifiera otrygga platser på skolan. Utifrån elevernas enkätsvar har skolan delat upp utemiljön i olika zoner som bemannats upp utifrån identifierad risk. Flera lärare anser att det är för lite personal på skolan och uppger att de inte hinner fånga upp

allt som sker på rasterna samt att rastaktiviteter inte kunnat anordnas såsom tidigare. En av lärarna berättar dock att hen har startat upp ett arbete med "Skol-IF", vilket består av elever som ska fungera som goda förebilder för övriga elever på skolan. Dessa elever ansvarar för att genomföra rastaktiviteter och har utrustats med västar och visselpipor. Eleverna ska inte styra undan bråk själva, utan gå till en rastvärd om de upptäcker att något händer. Arbetet har pågått sedan förra läsåret.

Även den biträdande rektorn uppger att en stor del av otryggheten på skolan är kopplad till rasterna. Enligt den biträdande rektorn har skolan sett över rasterna och öppnat upp skolans bod med saker att använda under rasterna. Den biträdande rektorn uppger att skolan nyligen genomfört en skolenkät där elever fått uttrycka hur de trivs samt att skolan har ett nolltoleransteam där kuratorn är med och tänker till kring hur skolan ska jobba förebyggande mot kränkningar.

Åtgärder mot kränkande behandling

Eleverna uppger i intervju att personal agerar om det uppstår bråk genom att avbryta bråken. Om lärarna ser situationer som inträffar så ingriper de alltid. Även lärare uppger i intervju att de alltid tar tag i situationer som uppstår där någon elev betar sig illa.

En lärargrupp uppger att de inte tror att det är tydligt för vikarier hur de ska agera ifall de får kännedom om att en elev upplever sig kränkt. Tidigare var det tydligt, men nu har lärarna fått nya direktiv. Tidigare skulle elevernas vårdnadshavare kontaktas och lärarna skulle göra en "Stella" (kränkingsanmälan) som de skulle skicka till rektorn. Nu ska de istället upprätta en anmälan och spara ärendet i systemet, utan att skicka iväg anmälan, i väntan på att ärendet följs upp. När ärendet följts upp ska anmälan skickas iväg, oavsett vad som framkommit. Enligt lärarna är det en krånglig och oklar rutin.

Några andra lärare uppger att de skickar iväg samtliga anmälningar om kränkande behandling till rektorn på en gång. De berättar att de gör en kränkingsanmälan om de får kännedom om att en elev upplever sig utsatt för kränkande behandling. I kränkingsanmälan skriver läraren ner vad som har framkommit i samtalen med eleverna och anmälan skickas sedan till rektorn som ska skicka den vidare till huvudmannen. Därefter ringer rektorn till de utsättande elevernas föräldrar och pratar med dem.

Lärarna berättar att de upprättar en anmälan om någon slåss eller säger riktigt fula saker. Det krävs inte att eleven ger uttryck för att känna sig kränkt, utan en anmälan skrivs ändå. En lärare tillägger att huruvida en anmälan görs beror på vad som är normalt förekommande i den aktuella klassen. I en årskurs kan de inte anmäla allt som sker, medan de i någon annan klass kanske skulle göra en anmälan för liknande saker. En lärare säger att direktiven uppifrån har varit många. Förut skulle lärarna anmäla allt som hände på skolan, men nu har de fått höra att de inte ska skriva anmälningar så fort någon elev säger något fult till någon annan elev. Det skulle enligt lärarna ta upp en stor del av deras tid. Enligt lärarna borde det göras

fler anmälningar om kränkande behandling, då det inträffar fler incidenter på skolan än vad som anmäls.

Lärarna berättar vidare att de utreder de händelser som inträffar genom samtal med inblandade elever och att de skriver ner elevernas utsagor och de åtgärder som vidtagits i kränkingsanmälan. Lärarna får inte så mycket återkoppling efter att de har gjort en anmälan om kränkande behandling och de tycker inte att det är tydligt vilka insatser som ska sättas in och när. En lärare nämner punktmarkering av den utsättande eleven som exempel på en åtgärd som vidtagits i fall där kränkande behandling har konstaterats.

Personal i elevhälsan berättar att enligt rutinen ska den som upptäcker en händelse som skulle kunna vara en kränkning utreda händelsen genom att samtala med inblandade elever. Därefter ska personalen ifråga komma fram till eventuella åtgärder som behöver vidtas samt kontakta vårdnadshavarna. Personalen gör sedan en kränkingsanmälan och rektorn tar vid. Vid enskilda kränkningar är samtalen själva åtgärden. Personalen ska också följa upp situationen och se om det blivit någon skillnad efter samtal med elev och vårdnadshavare. Fortsätter kränkningarna ska skolan göra en handlingsplan och fundera över vad som kan vara orsaken till att kränkningarna fortsätter. Personal i elevhälsan uppger att de ingår i nolltoleranssteamet tillsammans med två pedagoger och att lärare kan ta hjälp av nolltoleranssteamet om behovet finns. Enligt personal i elevhälsan fungerar inte rutinen kring kränkingsanmälningarna jättebra och de anser vidare att skolan inte är så bra på att göra uppföljningar och handlingsplaner, åtminstone inte vad gäller att dokumentera det arbete som görs.

Rektorn och den biträdande rektorn uppger i intervju att om kränkningar mellan elever fortsätter efter att skolan har satt in åtgärder, så hamnar ärendet hos rektorn som då har tätare kontakter med de inblandade/utsättande eleverna. Återkommande kränkningar kan även leda till en skriftlig varning och avstängning av den utsättande eleven under en kortare tid.

Huvudmannen har den 9 november 2023 uppgett att det är 72 anmälningar om kränkande behandling som inkommit till huvudmannen från skolan under läsåret 2022/2023 och höstterminen 2023 till och med v. 41. Denna uppgift överensstämmer med inkommen dokumentation från skolans rektor.

Rättslig reglering

Av 5 kap. 3 § skollagen framgår bland annat att alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet. Huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet.

Av 5 kap. 6 § skollagen framgår bland annat att personalen får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet. Detta innefattar en befogenhet att ingripa fysiskt för att exempelvis avvärja våld och kränkningar.

Enligt 6 kap. 10 § skollagen är en lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten skyldig att skyndsamt anmäla detta till skolans rektor. Rektor är i sin tur skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med att förhindra kränkande behandling av elever. Av utredningen framgår att samtliga händelser där en elev kan ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten inte anmäls till rektor och att vissa händelser anmäls först i ett sent skede, efter att händelserna följts upp av skolan. Detta utgör en brist.

Skolinspektionen vill framhålla att personalens anmälningsskyldighet omfattar alla situationer där elever upplever sig ha blivit utsatta för kränkande behandling. Skyldigheten gäller inte bara vid upprepade kränkningar, utan även vid enstaka händelser. Kränkande behandling behöver inte konstateras för att en anmälan ska ske och det ska inte göras någon värdering av hur allvarlig en händelse är innan den anmäls till rektor och huvudmannen. Personalens och rektorns anmälningsskyldighet är direkt kopplad till huvudmannens skyldighet att skyndsamt utreda omständigheterna och därför behöver även anmälan till rektor och huvudmannen ske skyndsamt. Huvudmannen har det yttersta ansvaret för arbetet mot kränkningar i verksamheten och kan, förutsatt att det finns ändamålsenliga och effektiva system, uppmärksamma och rikta resurser till verksamheter där det finns problem.

Skolinspektionen kan dock konstatera att personal ingriper när de bevittnar bråk och andra kränkningar samt att de händelser som anmäls också utreds av skolan. Skolinspektionen bedömer att skolan uppfyller författningarnas krav i dessa delar. Skolinspektionen kan vidare konstatera att skolan vidtar vissa åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever.

Tillgång till elevhälsa

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inkommen dokumentation från skolans rektor framgår att skolans elevhälsa består av en skolsköterska, en skolläkare, en skolpsykolog, en kurator och en speciallärare.

Specialläraren berättar att hen utöver sitt arbete som speciallärare har fått ta över de arbetsuppgifter som den tidigare specialpedagogen vid skolan, som slutade under vårterminen 2023, utförde. Enligt specialläraren går det inte ihop. Specialläraren har fått mycket mer att göra utöver att ge specialpedagogiskt stöd till elever. Nu ska specialläraren även göra kartläggningar inför mottagande i den anpassade grundskolan, utredningar inför beslut om åtgärdsprogram samt

utarbete åtgärdsprogram. ”Jag känner att jag inte räcker till”, förklarar specialläraren. Specialläraren berättar vidare att eleverna inte får den utbildning som de har rätt till. Lektioner med enskilda elever blir inställda och insatserna blir därmed inte kontinuerliga.

En lärare berättar i intervju att hen under lång tid har flaggat för att det behövs mer resurser och stöd till eleverna. En annan lärare förklarar att det bristfälliga stödet beror på att skolan dragit in på specialpedagogen. Lärarna berättar att när de anmäler utredningsbehov av särskilt stöd till elevhälsan, så bollas ansvaret för att göra den pedagogiska kartläggningen tillbaka till läraren. Tidigare har det varit specialpedagogen som genomfört kartläggningarna, men sedan specialpedagogen slutade så får lärarna inte längre något stöd i att genomföra utredningar kring särskilt stöd. En lärare säger att det är svårt för specialläraren att hjälpa till med utredningarna, eftersom specialläraren inte har fått någon utbildning i det testmaterial som ska användas i samband med utredningarna. Specialläraren uppger däremot att hen har kompetensen att genomföra utredningar kring särskilt stöd, men inte tillräckligt med tid.

Den biträdande rektorn berättar att skolan för närvarande har hjälp av en inhyrd specialpedagog på deltid och att skolan genom detta upplägg fått mycket gjort utredningsmässigt. Enligt rektorn har skolan inte tillräcklig utredningskompetens inom elevhälsan i dagsläget, men rektorn/huvudmannen arbetar för att rekrytera en specialpedagog. Rektorn uppger vidare att skolan även har halkat efter i arbetet med utvärderingar av och beslut om nya åtgärdsprogram.

Rektorn uppger att förhoppningen är att en specialpedagog ska vara på plats på skolan på heltid den 1 januari 2024. Skolan ska då genomföra nya pedagogiska kartläggningar för alla elever som går i flexgruppen samt utarbeta nya åtgärdsprogram för dem. Specialläraren kommer att arbeta med elevgrupper, medan specialpedagogen främst ska arbeta med utredningar, handledning och upprättande av åtgärdsprogram.

Huvudmannen uppger i ett kompletterande yttrande till Skolinspektionen den 18 december 2023 att skolan ännu inte har anställt någon specialpedagog men att rekrytering pågår, att det finns behöriga sökande samt att anställningsintervjuer är inbokade.

Rättslig reglering

För elever i grundskolan ska det enligt 2 kap. 25 § skollagen finnas tillgång till elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog, kurator och specialpedagog eller speciallärare.

Av förarbetena till skollagen framgår bland annat att skolan har ett ansvar för att skapa en god lärandemiljö för elevernas kunskapsutveckling och personliga utveckling. Arbetet med elevhälsa bör i stor utsträckning vara förebyggande och ha en hälsofrämjande inriktning. Arbetet med elevhälsa förutsätter en hög grad av

samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper samt att det finns kompetens att tillgå för detta arbete. I det individuellt inriktade arbetet har elevhälsan ett särskilt ansvar att undanröja hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling. De mer generellt inriktade uppgifterna, där elevhälsans medverkan är viktig, rör elevernas arbetsmiljö, skolans värdegrund som till exempel arbetet mot kränkande behandling, undervisning om tobak och alkohol och andra droger och övrig livsstilsrelaterad ohälsa, jämställdhet samt sex- och samlevnadsundervisning med mera. Elevhälsan har ett särskilt ansvar för att bevaka att skolan bidrar till att skapa goda och trygga uppväxtvillkor (Prop. 2009/10:165 s. 276 f.).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolans tillgång till specialpedagogisk kompetens inom elevhälsan inte uppfyller författningarnas krav. Även om skolan har en anställd speciallärare som utgör den specialpedagogiska kompetensen inom elevhälsan, så framgår det av utredningen i ärendet att såväl lärare och elevhälsopersonal som skolans rektor anser att den specialpedagogiska kompetensen inom elevhälsan är otillräcklig för att tillgodose skolans behov av specialpedagogiska insatser. Den bristfälliga tillgången har bland annat medfört att utredningar kring särskilt stöd blivit försenade samt att uppföljningar och utvärderingar av åtgärdsprogram inte genomförts i tid.

Val av ingripande

Skolinspektionen får enligt 26 kap. 11 § skollagen i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten. Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen. Sundsvalls kommuns verksamhet vid Gångvikens skola uppfyller inte författningarnas krav vad gäller anmälningsskyldigheten till rektor vid uppgifter om kränkande behandling samt tillgången till elevhälsa.

Vad gäller bristen avseende anmälningsskyldigheten till rektor vid uppgifter om kränkande behandling framgår det att personalen ändå agerar vid uppgifter om kränkande behandling. Det framgår vidare att skolan till stor del har ett förebyggande och åtgärdande arbete för att skapa trygghet och förhindra kränkande behandling av elever.

Vad gäller bristen avseende tillgång till elevhälsa framgår det att skolan har tillgång till viss specialpedagogisk kompetens i dagsläget samt att rektorn har för avsikt att rekrytera en specialpedagog på heltid som ska ingå i elevhälsan.

Mot bakgrund av ovan redovisade omständigheter bedömer Skolinspektionen bristerna som mindre allvarliga och finner därför skäl att tilldela Sundsvalls kommun en anmärkning i dessa avseenden.

Områden utan konstaterade brister

Extra anpassningar

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Eleverna berättar att det är ganska lätt att få hjälp av lärare under lektionerna. Några elever tycker att lärarna hinner hjälpa alla som behöver hjälp, medan andra anser att det skulle behövas fler lärare i klassen och att undervisande lärare ibland glömmer bort att gå till elever som behöver hjälp. Eleverna uppger att de som behöver extra stöd kan få det och ger exempel på anpassningar som kan bli aktuella, bland annat extra undervisning och annat material att arbeta med.

Lärarna berättar att anpassningar som används på skolan bland annat är bildstöd, korta tydliga genomgångar, eget klassschema, skärmar, hörselkåpor, timetimer samt inläsningstjänst. Skärmar och bildstöd finns alltid tillgängligt i klassrummen. En lärare tillägger att både dagsplaneringen och veckoplaneringen är uppskrivna på tavlan i klassrummet för att skapa tydlighet för eleverna. Enligt lärarna är det klasslärarna som ansvarar för att en elev får extra anpassningar, men klasslärarna kan alltid diskutera aktuella anpassningar med de andra lärarna i arbetslaget.

Rektorn uppger att i arbetet med stöd till elever är det första steget stöd och stimulans i klassrummet inom ramen för den ordinarie undervisningen. I det arbetet kan personalen få råd och tips från sina kollegor. Om anpassningarna inte fungerar som tänkt kan de behöva utvärderas och om anpassningarna ändå inte ger effekt kan lärarna boka ett möte med elevhälsan för att få hjälp i arbetet.

Såväl lärarna som rektorn uppger att anpassningarna dokumenteras i elevernas individuella utvecklingsplaner (IUP) i lärplattformen "Vklass".

Rättslig reglering

Av 3 kap. 5 § skollagen framgår att om det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Skyldigheten att varje år upprätta en plan mot kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Endast en av de intervjuade eleverna uppger att hen känner till skolans plan mot kränkande behandling.

Vid intervju med lärarna uppger de att det finns brister i skolans arbete med planen mot kränkande behandling och en lärare berättar att skolan inte har någon framtagen plan för innevarande läsår. Lärarna vet inte när planen ska revideras, men tror att det skulle ha gjorts i våras. Förra läsårets plan mot kränkande behandling är känd bland personalen och den har gått igenom med eleverna vid flera tillfällen. De trygghetsenkäter som genomförts på skolan ligger till grund för skolans plan mot kränkande behandling. Lärarna berättar vidare att tidigare läsår har eleverna involverats i arbetet med att ta fram planen via elevråd och klassråd samt att lärarna då har diskuterat planen mot kränkande behandling vid arbetsplatsträffar (APT-möten). Lärarna uppger att det finns ett årshjul för skolans arbete med planen mot kränkande behandling, men att det inte följs. När personalen arbetade utifrån årshjulet var det tydligt när planen exempelvis skulle gås igenom med eleverna och när den skulle följas upp och utvärderas. Skolan har en ny rektor sedan januari 2023 och enligt lärarna har mycket "fallit mellan stolarna".

En personal i elevhälsan uppger att det enda hen vet om innevarande läsårs plan mot kränkande behandling är att den ska vara klar den sista november 2023. Enligt personal i elevhälsan ska den biträdande rektorn leda arbetet med planen inom skolans nolltoleranssteam. De hade en träff i nolltoleranssteamet vecka 44, då de gick igenom trygghetsenkäterna. Ingen i teamet visste då vad som händer i skolans arbete med att ta fram en ny plan mot kränkande behandling. Enligt elevhälsan har arbetet med planen tidigare varit "klockrent". Då har planen mot kränkande behandling varit klar vid läsårets start.

Vid intervju med rektor och biträdande rektor uppger den biträdande rektorn att det pågår ett arbete med planen mot kränkande behandling och att planen ska vara klar den 15 november 2023. Rektorerna uppger att enligt skolans årshjul ska planen vara inlämnad till huvudmannen senast den 30 november, men tillägger att arbetet har blivit fördröjt i år. Vid Skolinspektionens påpekande om att personal inom nolltoleranssteamet och elevhälsan inte vet något om det pågående arbetet med årets plan mot kränkande behandling, uppger rektorerna att personalen hittills inte varit involverade i arbetet men att de ska göras delaktiga i framtagandet av planen.

Huvudmannen har i samband med ett kompletterande yttrade till Skolinspektionen den 18 december 2023 uppgett att skolan har tagit fram en plan mot kränkande behandling för läsåret 2023/2024. Enligt huvudmannen har planen diskuterats i klassråd och därefter har förslaget till plan setts över och ytterlige diskussioner förts i det skolövergripande elevrådet. Huvudmannen har bifogat skolans plan mot kränkande behandling för innevarande läsår. I likhet med skolans tidigare planer mot kränkande behandling som Skolinspektionen tagit del av, innehåller planen för läsåret 2023/2024 en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling vid skolan, en redogörelse för vilka av åtgärderna

som ska genomföras under läsåret samt en redogörelse för hur föregående läsårs planerade åtgärder har genomförts.

Rättslig reglering

Av 6 kap. 7 § skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling.

Enligt 6 kap. 8 § skollagen ska huvudmannen se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Av 2 § förordningen (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling framgår att planen ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av eleverna vid den verksamhet som planen gäller för. Utformningen och omfattningen av elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionens utredning visar att skolans arbete med innevarande läsårs plan mot kränkande behandling blivit försenat. Vid Skolinspektionens besök på skolan kände varken elever eller personal till skolans arbete med planen för läsåret 2023/2024. Det framgår dock att huvudmannen och skolan därefter upprättat en aktuell plan mot kränkande behandling som uppfyller författningarnas krav samt att eleverna gjorts delaktiga i framtagandet av planen. Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av juristen Rebecka Rasmuson.

Juristen Elina Axelsson har varit föredragande i ärendet.

I ärendets slutliga handläggning har även utredaren Oskar Holst medverkat.